

Redogörelse för dialogen under arbetet med förslag till ändrade havsplaner

1. Inledning

Den 10 februari 2022 fattade regeringen beslut om Sveriges första havsplaner, för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. Havsplanerna är statens samlade vägledning till myndigheter, kommuner och regioner vid planläggning och prövning av anspråk på användning av områden i havet. Övervägandena i havsplanerna är strategiska och långsiktiga.

I samband med beslutet om havsplanerna fattade regeringen beslut om ett nytt uppdrag som handlade om att möjliggöra ytterligare 90 terawattimmar i årlig produktion, utöver de energiområden som redan finns i de beslutade havsplanerna (M2022/00276).

Enligt regeringsuppdraget skulle Havs- och vattenmyndigheten lämna förslaget till ändrade havsplaner till regeringen senast den 31 december 2024. Inlämningen flyttades fram till den 21 januari 2025. Framflyttningen hörde samman med att nytt underlag tillkom i havsplaneringen i och med att regeringen i november 2024 avslag ansökningar för 13 vindkraftsprojekt i Östersjön.

Uppdraget baseras på havsplaneringsförordningen (2015:400).

Detta är en redogörelse för de samråd- och granskningsprocesser som genomförts under arbetet med att ta fram förslag till ändrade havsplaner. Inkomna synpunkter under dessa processer och Havs- och vattenmyndighetens kommentarer till synpunkterna redovisas i följande dokument:

- Samrådsredogörelse samt komplettering till redogörelsen dnr 02168–2023 (2 dokument)
- Redogörelse för granskningssamråd, dnr 2024–001194

Denna redogörelse innehåller även en beskrivning av dialogen och ger en övergripande beskrivning av samverkan, medverkan och samarbeten under hela havsplaneringsprocessen.

Flertalet dokument som redovisas finns på Havs- och vattenmyndighetens webbplats, www.havochvatten.se

2. Tidslinje för process och dialog

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tog fram planförslag med tillhörande konsekvensbeskrivningar under en stegvis process. Arbetet skedde i samverkan och dialog med berörda och med stöd från länsstyrelsen.

Det första steget i havsplaneringsprocessen innefattade att se över och uppdatera planeringsförutsättningarna samt se över planeringsbehoven sedan föregående planeringsomgång.

Energimyndigheten var samordnande för den del i regeringsuppdraget som handlade om att ta fram underlag för energiutvinning till havs (Steg 1). Framtagandet av underlaget samordnades med flera andra myndigheter förutom Havs- och vattenmyndigheten: Svenska kraftnät, Forsvarsmakten, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Jordbruksverket och Sveriges geologiska undersökning.

Tillsammans med Energimyndigheten efterfrågade Havs- och vattenmyndigheten uppdaterade underlag från berörda myndigheter och fick det levererat. Även kustlänsstyrelserna levererade uppdaterade planeringsunderlag samt vissa kommuner och regioner. Steg 1 resulterade i rapporten *Förslag på lämpliga energiutvinningsområden för havsplanerna, rapport ER 2023–12* och redovisades för regeringen den 31 mars 2023. Samtidigt levererades underlaget till Havs- och vattenmyndigheten som ansvarar för havsplaneringsprocessen (Steg 2).

Utgångspunkten för havsplaneringsprocessen var de potentiella energiområden som identifierats i det första steget i regeringsuppdraget. I dialog med sektorsmyndigheterna utvecklades detta till ett första utkast till plankarta.

Integrerat med planeringsprocessen genomfördes en strategisk miljöbedömning som utöver miljöperspektivet inkluderar sociala och ekonomiska aspekter i en bred bedömning av planernas effekter. Under konsekvensbedömningsarbetet samarbetade Havs- och vattenmyndigheten med centrala myndigheter för att kvalitetssäkra bedömningar av potentiella effekter.

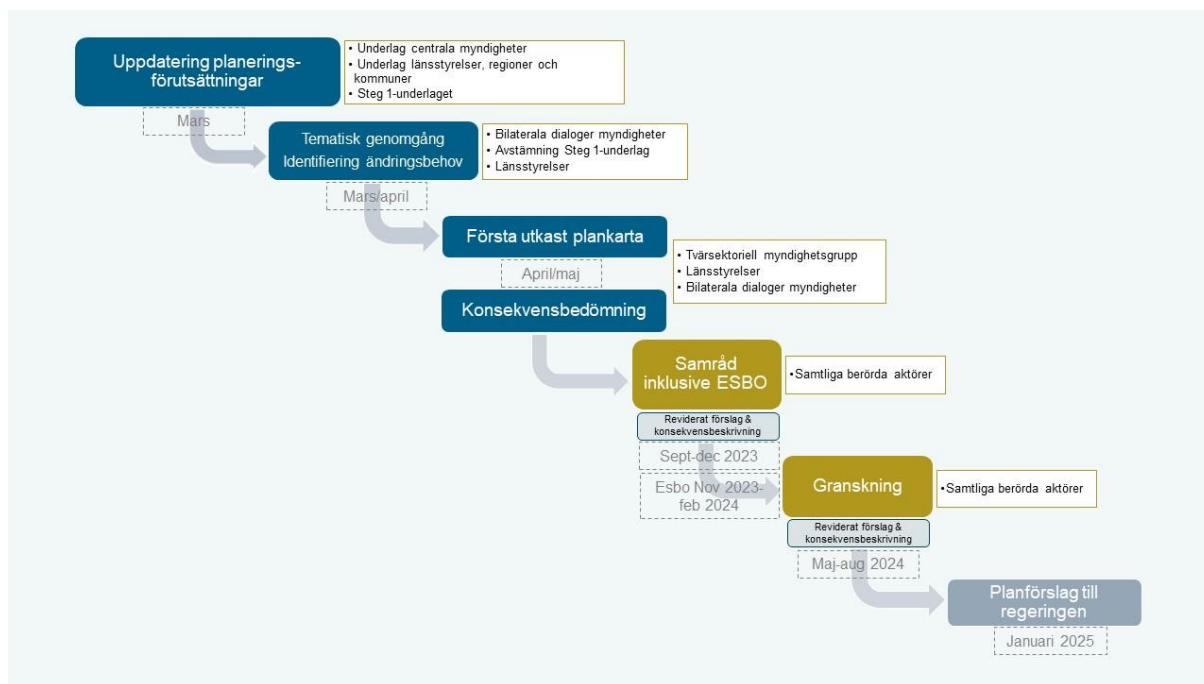
Mellan den 14 september och 15 december 2023 gick ett första förslag till ändrade havsplaner och tillhörande konsekvensbeskrivning ut på ett brett samråd. Då bereddes alla aktörer möjlighet att yttra sig om förslaget, även privatpersoner.

Havs- och vattenmyndigheten utvecklade sedan planen med hänsyn till de synpunkter som kom in under samrådet. Om och hur de enskilda synpunkterna beaktades dokumenterades i en samrådsredogörelse. Därefter tog Havs- och vattenmyndigheten fram reviderade förslag till havsplaner med plankartor och planbeskrivningar samt konsekvensbeskrivning. De reviderade förslaget gick ut på granskning mellan den 16 maj och 30 augusti 2024.

När granskningen var avslutad gick Havs- och vattenmyndigheten igenom de synpunkter som kommit in.

I en granskningsredogörelse sammanfattade och kommenterade Havs- och vattenmyndigheten synpunkterna. Därefter slutbereddes förslagen till havsplaner. När Havs- och vattenmyndigheten var färdig med det slutgiltiga förslaget till havsplaner lämnades det över till regeringen.

Då havsplaneringsprocessen denna gång var relativt kort var utrymmet för dialog och involvering av olika aktörer begränsad. Samrådet och granskningen var därför särskilt viktiga för att hämta in kunskap och perspektiv på planförslagen.

Figur 1: Övergripande processteg och aktörer.

3. Samråd och granskning

Enligt havsplaneringsförordningen ska Havs- och vattenmyndigheten samråda om förslaget till havsplaner.

Samrådet om förslag till ändrade havsplaner hölls mellan den 14 september och 15 december 2023. Ett samråd med Sveriges grannländer i enlighet med Esbokonventionen hölls mellan den 28 november 2023 och 20 februari 2024.

Havs- och vattenmyndigheten ska efter avslutat samråd tillgängliggöra förslaget för granskning, där den som vill yttra sig om förslaget kan göra det. Denna granskning hölls mellan 16 maj och 30 augusti 2024.

Enligt 6 kapitlet 9 § miljöbalken hölls även ett avgränsningssamråd för miljöbedömningen under hösten 2022. Avgränsningssamrådet avsåg omfattning, detaljeringsgrad och fokus för konsekvensbeskrivningen.

3.1 Nationellt samråd om förslag till havsplaner med tillhörande konsekvensbedömningar

Förslaget till ändrade havsplaner var på nationellt samråd mellan 14 september och 15 december 2023, tillsammans med konsekvensbeskrivningen.

Havs- och vattenmyndigheten informerade om samrådet genom myndighetens egna kanaler samt genom mejlutskick till berörda aktörer. Ett pressmeddelande skickades ut för att nå ännu fler. Ett flertal medier plockade upp pressmeddelandet och publicerade artiklar med egna vinklar utifrån samrådsförslaget. Länsstyrelserna informerade om samrådet genom sina kanaler.

Samrådshandlingar

- Förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Samrådsversion, dnr 02168–2023
- Konsekvensbeskrivning av förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Samrådsversion, dnr 02168–2023

Samrådshandlingarna publicerades på Havs- och vattenmyndighetens webbplats tillsammans med en klickbar, digital karta. Den digitala kartan fungerade som ett komplement till planhandlingarna och visade bland annat de viktigaste planeringsförutsättningarna, planförslagets vägledning om lämplig användning av havet samt områden med särskild hänsyn till höga naturvärden. I samband med samrådet publicerades även nedladdningsbara geografiska data för förslaget till ändrade havsplaner.

På Havs- och vattenmyndighetens webbplats fanns ett formulär där alla som ville kunde lämna synpunkter på förslaget. Formuläret riktade sig framförallt till privatpersoner. De flesta aktörer som svarade gjorde det med e-post till Havs- och vattenmyndigheten.

Förslaget till ändrade havsplaner bygger delvis på underlaget som samordnades av Energimyndigheten; *Förslag på lämpliga energiutvinningsområden för havsplanerna, rapport ER 2023–12*. På uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten har det också tagits fram flera andra underlag som har varit en del i arbetet med att ändra havsplanerna. Förslaget bygger vidare på de beslutade havsplanerna som togs fram efter en lång dialog med myndigheter, branscher och kommunala organ, intresseorganisationer, forskning och grannländer.

3.2 Möten under samrådet

Under samrådet arrangerade Havs- och vattenmyndigheten ett tiotal digitala informationsmöten med olika aktörer. Syftet med mötena var att informera om samrådsförslagen samt de avvägningar som gjorts. Det fanns möjlighet för deltagarna att ställa frågor och lyfta perspektiv utifrån den egna verksamheten. Målsättningen var att underlätta och skapa så bra förutsättningar som möjligt för olika aktörer att bidra med synpunkter under samrådet. På mötena presenterades både förslaget till havsplan och den tillhörande konsekvensbeskrivningen.

Fem fysiska möten hölls med kommuner och regioner. Mötena ägde rum i Luleå, Örnsköldsvik, Gävle, Göteborg och Kristianstad.

Kustlänsstyrelserna bistod i arbetet med att sammankalla och genomföra mötena.

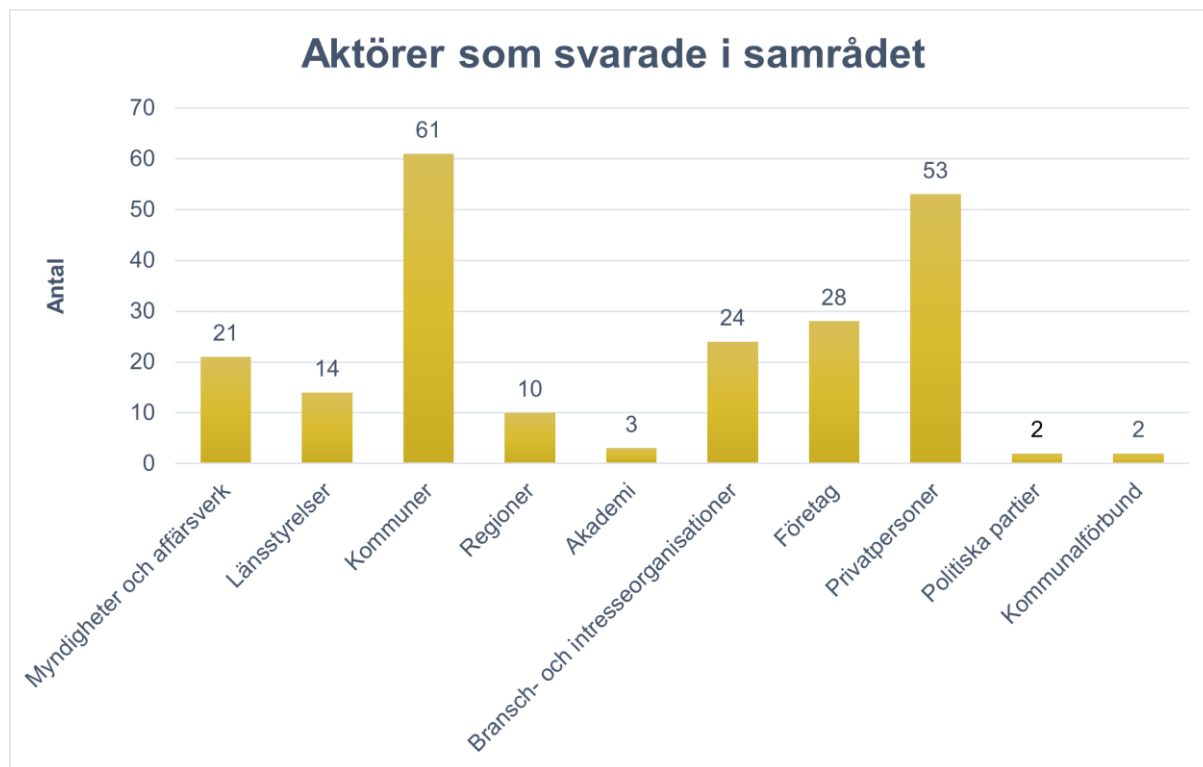
Sex digitala informationsmöten arrangerades även med energibranschen, yrkesfisket, kustlänsstyrelser, akademi och myndigheter, bransch- och intresseorganisationer och grannländer. Under mötet med yrkesfisket fanns det möjlighet för deltagarna att delta på plats på Havs- och vattenmyndigheten.

I samband med samrådet deltog Havs- och vattenmyndigheten även i bilaterala möten med berörda aktörer.

Vid samrådets slut hade över 160 aktörer inklusive privatpersoner yttrat sig skriftligen. Antalet synpunkter var cirka 1 500. Havs- och vattenmyndigheten utvecklade sedan planen med hänsyn till de synpunkter som kom in under samrådet. Därefter tog Havs- och vattenmyndigheten fram reviderade förslag till havsplaner med plankartor och planbeskrivningar samt konsekvensbeskrivning.

Samrådsredogörelsen, dnr 02168–2023 publicerades den 16 maj 2024. Redogörelsen innehåller en sammanfattning av de inkomna synpunkterna och HaV:s kommentarer till dem.

De olika kategorierna av aktörer som svarade i samrådet presenteras i figuren nedan.

Figur 2: Antal svar inom olika kategorier av aktörer som svarade i samrådet hösten 2023.

4. Underrättelse och internationellt samråd enligt Esbokkonventionen

Enligt Esbokkonventionen finns krav på att informera grannländer och allmänheten om planerade verksamheter som kan orsaka gränsöverskridande miljöeffekter. Under ett Esbosamråd har länderna möjlighet att ta del av underlagen samt kommentera dessa. Utöver gränsöverskridande miljöeffekter breddade Havs- och vattenmyndigheten samrådet till att även omfatta allt annat som rör planeringen och förslaget till havsplaner, vilket följer den vägledning om gränsöverskridande konsultationer som har beslutats inom Helcom och Vasab.

Det första steget inför samråd inom Esbokkonventionen är att underrätta de berörda länderna om planerna. Som del i underrättelsen ställde HaV frågor till grannländerna om deras deltagande i Esbosamrådet och om eventuella planeringsfrågor eller planeringsunderlag av relevans för den svenska havsplaneringen. Denna underrättelse skickades till grannländerna i november 2022.

Esbosamrådet startade ett år senare och pågick mellan 28 november 2023 och 20 februari 2024. Förslaget till ändrade havsplaner med tillhörande konsekvensbeskrivning var underlag vid samrådet. I en underrättelse som skickades ut vid samrådsstart hänvisades till Havs- och vattenmyndighetens engelska webbplats. Där fanns förslaget till ändrade havsplaner och den tillhörande konsekvensbeskrivningen tillgängliga i sin helhet på engelska. Därtill fanns sammanfattningar av förslaget till havsplan för Östersjön med tillhörande konsekvensbeskrivning tillgängliga på estniska, finska, tyska och polska. Sammanfattningar av förslaget med tillhörande konsekvensbeskrivning för Bottniska viken fanns även tillgängliga på finska.

Havs- och vattenmyndigheten bjöd in till ett digitalt informationsmöte den 20 december 2023 med stort deltagande av representanter från grannländerna.

I Esbosamrådet deltog 53 aktörer, framförallt myndighetsorgan inom miljöskydd och infrastruktur, från Sveriges grannländer. HaV skickade ut en redogörelse för inkomna synpunkter med kommentarer från HaV med möjlighet till återkoppling från länderna. Havs- och vattenmyndigheten har för närvarande en dialog med Polen med anledning av synpunkter under samrådet.

Tabell 1: Länder och aktörer som deltog i Esbosamrådet

Land	Aktör
Danmark	Danish environmental agency
Danmark	Energistyrelsen
Danmark	Denmark, municipality of Bornholm
Norge	Forsvarsbygg
Norge	Kystverket
Norge	Norges miljödirektorat
Estland	Estonia, fund for Nature
Estland	Estonia, ministry of climate
Finland	Åbo Academi University
Finland	Council of Oulu Region
Finland	Finnish Maritime Spatial Planning Coordination Group
Finland	Finnish Transport and Communications Agency (Traficom)
Finland	Finnish Transport Infrastructure Agency
Finland	Finnish-Swedish Border River Commission
Finland	Lapland ELY Centre
Finland	Metsähallitus
Finland	Ministry of Transport and Communications
Finland	Natural Resources Institute Finland (Luke)
Finland	Regional Council of Lapland
Finland	Sea Lapland Development Centre
Finland	Southwest Finland Centre for Economic Development, Transport, and the Environment
Finland	The Centre for Economic Development, Transport and the Environment of Southwest Finland
Finland	Fisheries Authority
Finland	The Federation of Finnish Fisheries Associations
Finland	The Finnish Environment Institute (research institute)
Finland	The Finnish Fishermen's Association
Finland	The Finnish Meteorological Institute
Finland	The Government of Åland

Land	Aktör
Finland	The Kvarken Council EGTC
Finland	The Ministry of the Environment
Finland	Uusimaa Centre for Economic Development, Transport, and the Environment
Lettland	Environment state Bureau
Lettland	Maritime Administration of Latvia
Lettland	The Kurzeme Planning Region
Lettland	The Ministry of Defence of the Republic of Latvia
Lettland	The Ministry of Health of the Republic of Latvia & Health Inspectorate
Lettland	The Ministry of Transport of the Republic of Latvia
Lettland	The Nature Conservation Agency
Litauen	The ministry of environment of the republic of Lithuania
Polen	General Directorate for Environmental Protection (GDEP)
Polen	The Regional Directorate for Environmental Protection in Szczecin
Polen	The Department of Maritime Economy in the Ministry of Infrastructure
Polen	The Maritime Office in Szczecin
Polen	The Maritime Office in Gdynia
Polen	The Ministry of Climate and Environment, Department of Renewable Energy Sources,
Polen	The Ministry of Agriculture and Rural Development, Fisheries Department
Tyskland	Bundesamt für Naturschutz
Tyskland	Bundesamt für Seeschifffahrt und Hydrographie (BSH)
Tyskland	Deutscher Segler-Verband
Tyskland	Landesfischereiverband Schleswig-Holstein
Tyskland	Staatliches Amt für Landwirtschaft und Umwelt Vorpommern

Efter samrådet bemötte Havs- och vattenmyndigheten de inkomna synpunkterna i en samlad Esbo-redogörelse. Redogörelsen skickades ut via Naturvårdsverket till ländernas nationella kontaktpunkter för Esbosamråd, och till de nationella kontaktpunkterna för havsplanering. Redogörelsen har tillgängliggjorts för regeringen som ett underlag i beredning av förslagen till havsplaner.

5. Granskning av förslag till ändrade havsplaner och konsekvensbeskrivning

Enligt havsplaneringsförordningen ska förslaget till havsplan efter samråd och omarbetning vara tillgängligt för alla som vill granska och yttra sig. Granskningen och yttrandeförfarandet pågick mellan 16 maj och 30 augusti 2024.

Granskningshandlingarna publicerades på Havs- och vattenmyndighetens webbplats. Där fanns även ett webbformulär där alla som ville kunde lämna synpunkter på förslaget. Flertalet skickade in synpunkter till myndigheten med e-post.

I enlighet med havsplaneringsförordningen kungjordes granskningen. Kungörelsen publicerades i den största tidningen i varje kustlän samt på Post- och inrikestidningars webbplats. Havs- och vattenmyndigheten publicerade dessutom nyheten i egna kanaler och informerade berörda aktörer via mejl. Ett pressmeddelande skickades ut och par medier plockade upp nyheten och publicerade artiklar utifrån egna vinklar. Länsstyrelsen informerade genom sina kanaler.

Granskningshandlingar

- Förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Granskningsversion, dnr 2024–001194
- Bilaga planeringsföresättningar Förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Granskningsversion, dnr 2024–001194
- Konsekvensbeskrivning av förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Granskningsversion, dnr 2024–001194
- Rättelse av Konsekvensbeskrivning av förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Granskningsversion, dnr 2024–001194

I samband med granskningen publicerades *Samrådsredogörelse, dnr 02168–2023*. I redogörelsen redovisas de synpunkter som kom in under samrådet år 2023 tillsammans med Havs- och vattenmyndighetens kommentarer och bedömning av synpunkterna. På Havs- och vattenmyndighetens webbplats publicerades även en uppdaterad digital karta med klick- och sökbara plankartor, för att underlätta förståelsen av förslaget.

Stöddokument

- Samrådsredogörelse – Samråd om förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet och konsekvensbeskrivning med komplettering, dnr 02168–23

5.1 Möten under granskningen

Under granskningen ordnade Havs- och vattenmyndigheten fem digitala informationsmöten på nationell nivå: ett med myndigheter och akademi, ett med nationella bransch- och intresseorganisationer, ett med yrkesfiskets organisationer, ett med handläggare på länsstyrelserna samt ett med vindkraftsbranschen. Under mötet med yrkesfisket fanns det möjlighet för deltagarna att delta på plats på Havs- och vattenmyndigheten.

HaV ordnade även sex digitala informationsmöten för kommuner och regioner. Mötena var uppdelade utifrån geografiskt fokus. Det hölls ett möte för Norra Bottniska viken, ett för Södra Bottniska viken, ett för Norra Östersjön, ett för Södra Östersjön samt två möten för Västerhavet.

Syftet med mötena var att informera om granskningsförslaget, den tillhörande konsekvensbeskrivningen samt de ändringar som gjorts efter samrådet. Under mötena fanns det möjlighet för deltagarna att ställa frågor.

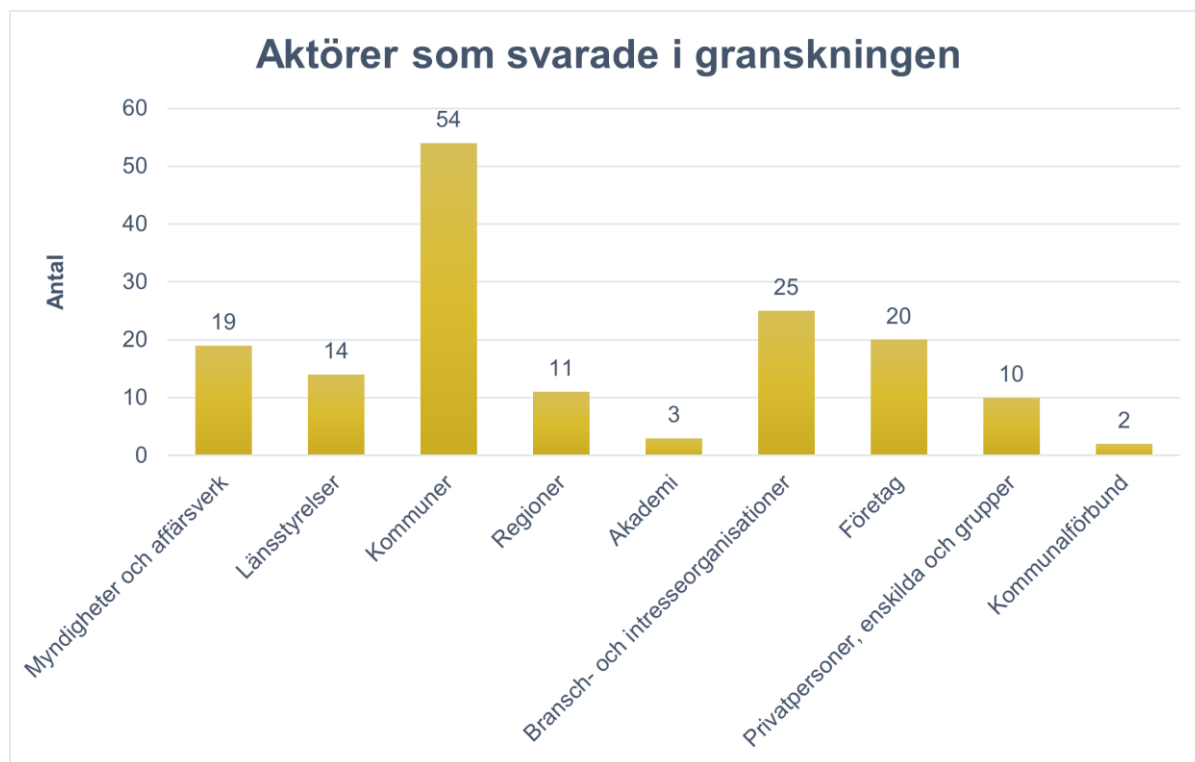
Under granskningen hölls även ett flertal bilaterala möten med berörda aktörer.

Som en service till dem som inte hade möjlighet att delta i de digitala informationsmötena publicerade Havs- och vattenmyndigheten två informationsvideos på myndighetens webbplats. I den ena presenterades granskningsförslaget och den tillhörande konsekvensbeskrivningen, samt de ändringar som gjorts sedan samrådet. Den andra videon var en guide till den digitala kartan.

158 aktörer och privatpersoner lämnade synpunkter på granskningshandlingarna. Antalet synpunkter var runt 1400.

I januari 2025 publicerade Havs- och vattenmyndigheten Granskningsredogörelse, dnr 00764–2022. Redogörelsen innehåller en sammanfattning av de inkomna synpunkterna och HaV:s kommentarer till dem.

De olika kategorierna av aktörer som svarade i granskningen presenteras i figuren nedan.

Figur 2: Antal svar inom olika kategorier av aktörer som svarade i granskningssamrådet våren- sommaren 2024.

6. Angränsande uppdrag

Som underlag i arbetet med att ta fram ändrade havsplaner, och för att skapa förutsättningar för en ökad energiutvinning i havet, tilldelades Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med andra myndigheter ytterligare regeringsuppdrag. Under genomförandet av uppdragen fördes dialog och avstämningar med berörda myndigheter och aktörer.

6.1 Förslag på lämpliga energiutvinningsområden för havsplanerna

Ändring av havsplanerna var ett myndighetsgemensamt uppdrag som skedde i två steg, vilket även nämns i avsnitt 2. Under det första steget tog Energimyndigheten tillsammans med en rad andra myndigheter, däribland Havs- och Vattenmyndigheten, fram ett underlag med förslag på områden som kan bli aktuella för energiutvinning i havet. Enligt uppdragsbeskrivningen skulle myndigheterna jobba mot att hitta lösningar som gör det möjligt med samexistens mellan energiutvinning och kulturmiljövårdens, naturvårdens, sjöfartens, totalförsvarets respektive yrkesfiskets intressen. Underlaget levererades till Havs- och vattenmyndigheten och redovisades till regeringen den 31 mars 2023.

6.2 Kunskapssammanställning om samexistens

Havs- och Vattenmyndigheten och Energimyndigheten, fick i februari 2022 uppdraget att göra en kunskapssammanställning om möjligheterna och förutsättningarna för samexistens mellan havsbaserad vindkraft, yrkesfiske, vattenbruk och naturvård.

Slutredovisningen av uppdraget bygger på en genomgång av litteratur och projekt, en analys av sjösäkerhetsmässiga förhållanden, erfarenhetsutbyten med andra länder och dialog med svenska myndigheter och branschrepresentanter. Uppdraget redovisades till regeringen den 28 februari 2023.

6.3 Uppdrag att utreda frågor om anläggande av vindkraftsparker

På uppdrag av regeringen tog Havs- och vattenmyndigheten fram nya författningsförslag där frågan om hur exklusiv rätt till vindkraftsetablering kan regleras när det finns flera sökande i samma område.

I redovisningen föreslås hur frågan kan hanteras utifrån dagens lagstiftning. Havs- och vattenmyndigheten föreslår också att reglerna bör ändras i grunden för att på sikt skapa bättre förutsägbarhet om hur havet ska användas samt säkra utbyggnaden av förnybar energi. Under uppdraget inhämtade HaV synpunkter från Svenska kraftnät, Försvarsmakten, Kammarkollegiet, Lantmäteriet, Naturvårdsverket, Statens energimyndighet och Sveriges geologiska undersökning. Synpunkter inhämtats också från representanter från Mark- och miljööverdomstolen och mark- och miljödomstolarna, samt genom en hearing med aktörer i branschen, som genomförts tillsammans med branschorganisationen Svensk Vindenergi. Havs- och vattenmyndigheten redovisade uppdraget till regeringen den 30 november 2022.

6.4 Kulturmiljöunderlag

Under arbetet med att ta fram de första havsplanerna konstaterade Havs- och vattenmyndigheten och kustlänsstyrelserna att det fanns behov av ett bättre planeringsunderlag för marina kulturmiljöer. För budgetåret 2021 fick därför länsstyrelserna i uppdrag i sitt regleringsbrev att ta fram ett kulturmiljöunderlag för havsplaneringen. Underlaget togs fram av Sveriges 14 kustlänsstyrelser och sammanställdes av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Uppdraget genomfördes i dialog med HaV och Riksantikvarieämbetet. Underlaget levererades till Havs- och vattenmyndigheten och redovisades till regeringen 31 januari 2024.

7. Om samverkan och medverkan i havsplaneringen

Samverkan, medverkan och samarbeten under havsplaneringsprocessen har skett på olika geografiska och administrativa nivåer, från kommunal och regional till nationell och internationell nivå.

Havs- och vattenmyndigheten tog i början av processen fram en kommunikationsstrategi som beskriver kommunikationen under processen med att ta fram förslag till ändrade havsplaner. En kommunikationsplan togs fram för delstegen i havsplaneringsprocessen.

Havs- och vattenmyndigheten svarade för kommunikationen med centrala myndigheter, akademi, branschorganisationer, intresseorganisationer på nationell nivå och grannländer under havsplaneringsprocessen.

De tre samordnande länsstyrelserna i Kalmar, Västernorrlands och Västra Götalands län har tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten svarat för kommunikationen med kustlänsstyrelser, kustkommuner och regionala organ.

Samverkan under planeringsprocessen har dels skett genom bilaterala möten med berörda myndigheter och aktörer samt genom fysiska och digitala informationsmöten.

Utöver egna organiserade möten har Havs- och vattenmyndigheten också informerat om arbetet med att ta fram förslag till ändrade havsplaner i många andra sammanhang, både nationellt och internationellt.

7.1 Samverkan med centrala myndigheter och länsstyrelser

Samverkan med centrala myndigheter har skett på olika nivåer. I en tvärsektoriell samverkansgruppen som inrättades för havsplaneringsprocessen deltog representanter på utredarnivå från centrala myndigheter, samordnande länsstyrelser och SKR, Sveriges kommuner och regioner. Syftet med gruppen var framförallt informations- och kunskapsutbyte kring havsplaneringsprocessen och konsekvensbedömningsarbetet samt att förbereda deltagarna inför samråd och granskning. I gruppen deltog representanter från centrala myndigheter samt representanter från de tre samordnande länsstyrelserna.

Länsstyrelserna har under planeringsprocessen bistått Havs- och vattenmyndigheten genom att ta fram underlag samt genom att stötta den kommunala medverkan i arbetet. Länsstyrelserna har också varit en samverkanspart.

Länsstyrelserna har medverkat i havsplaneringsprocessen från det att Havs- och vattenmyndigheten fick i uppdrag att ta fram de första svenska havsplanerna, och har fortsatt att medverka under arbetet med att ta fram förslag till ändrade havsplaner. De samordnande länsstyrelserna har haft regelbundna möten med kustlänsstyrelserna som ansvarade för kommunikationen med kommunerna. Kustlänsstyrelsernas samverkan var viktig både som länk till kommuner och regioner, och för deras sakkunskap och framtagande av planeringsunderlag.

7.2 Medverkan av kommuner och regioner

Kommunerna har en viktig roll för havsplaneringen eftersom den statliga och kommunala planeringen överlappar i större delen av territorialhavet. Kommunerna ansvarar också för planeringen av havsområdet närmast kusten och på land vilket påverkar den statliga havsplaneringen. För att koordinera lokala förutsättningar och det nationella perspektivet är det nödvändigt och eftersträvänsvärt med samverkan mellan staten och kommunerna. Förutom att kommunerna förväntades bidra med underlag och synpunkter vid utarbetande av förslag till havsplaner, har samverkan syftat till att skapa ömsesidig beredskap för kommande samråd och granskning av planförslagen.

Kommunerna har medverkat genom att delta i fysiska och digitala informationsmöten och med skriftliga förbättringsförslag och yttranden i samråd och granskning. Länsstyrelsen har regelbundet skickat ut et nyhetsbrev om arbetet med att ta fram förslag till ändrade havsplaner.

Regionala och lokala politiker och tjänstemän har deltagit i Havs- och vattenmyndighetens fysiska och digitala informationsmöten under samråd och granskning.

Tabell 2: Kommuner som lämnade yttranden under samråd och granskning:

Kommun

Båstads kommun
Falkenbergs kommun
Göteborgs stad
Halmstad kommun
Haninge kommun
Helsingborgs stad
Hudiksvalls kommun
Härnösands kommun
Karlshamns kommun
Karlskrona kommun
Kristianstads kommun
Kungsbacka kommun
Kungälv kommun
Kävlinge kommun
Lomma kommun
Lysekils kommun
Malmö stad
Norrtälje kommun
Nyköpings kommun
Nynäshamns kommun
Orust kommun
Oskarshamns kommun
Oxelösunds kommun
Piteå kommun
Robertsfors kommun
Ronneby kommun
Simrishamns kommun
Skurups kommun
Sotenäs kommun
Stenungssunds kommun
Sundsvalls kommun
Söderhamns kommun
Söderköpings kommun

Kommun

Södertälje kommun
Sölvesborgs kommun
Tanums kommun
Tierps kommun
Tjörns kommun
Trelleborgs kommun
Uddevalla kommun
Umeå kommun
Varbergs kommun
Vellinge kommun
Västerviks kommun
Ystads kommun
Älvkarleby kommun
Öckerö kommun
Örnsköldsviks kommun
Östhammars kommun

Tabell 3: Kommuner som endast lämnade yttranden under samråd:

Kommun

Borgholms kommun
Bromölla kommun
Burlövs kommun
Haparanda stad
Kalix kommun
Luleå kommun
Munkedals kommun
Mölnåls stad
Mörbylånga kommun
Nordanstigs kommun
Skurups kommun
Vetlanda kommun

Tabell 4: Kommuner som endast lämnande yttranden under granskning:

Kommun

Gävle kommun
Landskrona kommun
Lomma kommun
Markaryds kommun
Strömstads kommun

7.3 Samarbete med andra länder

Havs- och vattenmyndigheten har samarbetat med andra länder i havsplaneringen. Främst med grannländer, och då särskilt med de myndigheter som ansvarar för havsplanering i respektive land.

Utöver ett samlat digitalt möte med grannländerna under Esbo-samrådet samt annan dialog, har Havs- och vattenmyndigheten haft ett särskilt bilateralt möte med Finland.

Samarbete har även skett inom Helcom-Vasab:s gemensamma arbetsgrupp för havsplanering i Östersjöregionen. Gruppen har tidigare utvecklat färdplaner för havsplaneringsarbetet i Östersjöregionen samt riktlinjer för hur ekosystemansatsen bör tillämpas i havsplanering och hur samverkan mellan havsplanerande länder bör ske. Gruppen har även bidragit till publicering av Östersjöländernas havsplaner i kartverktyget Basemaps.

Inom ramen för havsplaneringen stöttar HaV arbetsgruppen Intersessional Correspondence Group on Offshore Renewable Energy Development (ICG-ORED) i frågor som rör utveckling av förnybar havsbaserad energi. Gruppen etablerades år 2021 av det europeiska nätverket Ospar. Den leds av Nederländerna, och har Sverige och Storbritannien som medsammanhållande. Utöver att stötta gruppens framdrift, har HaV haft ett särskilt fokus på utvecklingen av ramverket för bedömning av kumulativa miljöeffekter. Arbetet som bedrivs inom ICG-ORED är direkt relevant för havsplaneringsarbetet i Sverige.

En del av det internationella samarbetet har bedrivits som projekt, medfinansierade av EU. Projektet *eSMP* som pågick mellan 2021 och 2024, hade till exempel som syfte att göra det möjligt för havsplaneringsmyndigheter och beslutsfattare i länder runt Östersjön och Nordsjön att lära av varandra. Till exempel genom att tillsammans identifiera problem och lösningar som relaterar till genomförande av havsplanering och tillämpning av havsplaner.

Det pågående projektet *Norsaic* har som mål att förbättra det gränsöverskridande samarbetet och styrningen inom havsplanering i Nordsjöregionen. Projektet har också som syfte att ta fram visioner och strategier för att utveckla och implementera havsplaneringselement som kan möta ett förändrat klimat i Nordsjöregionen.

Flera av de samarbeten som utvecklats under havsplaneringsprocessen för ändrade havsplaner fortsätter även efter att Havs- och vattenmyndigheten har lämnat förslagen till havsplaner till regeringen.